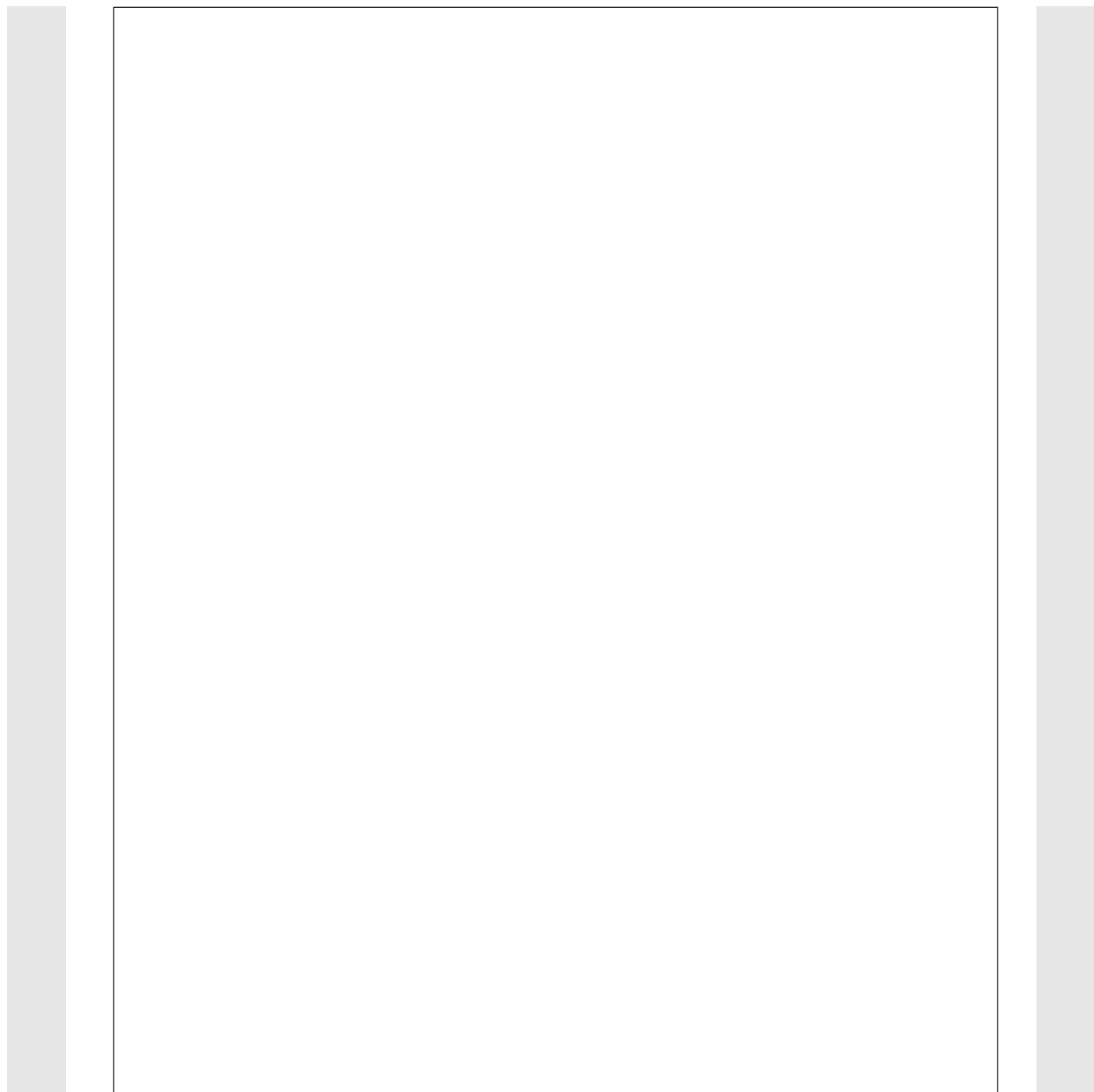

32. ČÍSLO / III. ROČNÍK

4,- Kč

6. SRPEN 1995

KNÍŽE TOHOTO SVĚTA

P. Josef Koláček SJ z Vatikánského rozhlasu nám oznámil, že ve středu 19. 7. se obvyklá generální audience nekonala: „Sv. otec byl na prázdninovém pobytu ve Val d'Aosta v naprostém klidu, žádné funkce, žádné audience, pouze v neděli ráno mše sv. v tamním kostelíku pro místní obyvatele a v poledne pravidelné Anděl Páně s předchozím proslovem z balkonu horské chaty, kde bydlel.“

Sáhli jsme proto po komentáři našeho švýcarského přítele pana Alfonse Saracha, abychom odpověděli na některé dotazy, co se to právě děje v Rakousku (tzv. Volksbegehren):

Co se dnes odehrává současně v církvích v Anglii a v Rakousku, stojí v příkrém protikladu. V Anglii přistupují části anglikánské církve k církvi římsko-katolické. Poslední pohnutkou bylo rozhodnutí anglikánské církve udělovat kněžské svěcení ženám. V Rakousku inscenují někteří „křesťané z povolání“ tzv. „lidové hlasování“ o svých požadavcích, mezi jiným i o svěcení žen.

Anglikánští biskupové, duchovní a laici se odlučují od anglikánské církve, protože jsou toho názoru, že se tam šíří zcela nové chápání církve, se kterým už nemohou souhlasit. „Lidové hlasování“ v Rakousku má jako motto „My jsme církev“, což svědčí o chápání církve, které se anglikánům stalo pohoršením a přivedlo je a stále více přivádí k tomu, aby se - třeba s i krvácejícím srdcem - oddělili od své církve a přistoupili k té tak dlouho opovrhované papežské Církvi.

V Rakousku volají „křesťané z povolání“ ve smyslu sexuální dospělosti po odstranění celibátu, v Anglii vstupují anglikánští duchovní do katolické církve a musejí za to přinést a přinášet neuvěřitelné materiální a finanční oběti.

Pozorujeme-li pod tímto zomým úhlem události v Rakousku pozorněji, nemůžeme se ubránit podezření, že se tu jedná o **povstání proti Ježíšově Církvi**, které se podobá povstání padlých andělů. „My jsme církev“, říká se v Rakousku. My určujeme, co je církev. Tím se odsouvá Ježíš, který je **duší Církve**, na druhé místo. Podstatu církve tedy neurčuje Ježíš, ale lid. Padlý anděl chtěl Bohu vnutit své představy o stvoření a spáse, na což odpověděl jiný velký anděl zvoláním „KDO JAKO BŮH“ (Mi Cha El). Jen Bůh ví, co může být pro jeho stvoření spásou a naplněním.

Ti v Rakousku sice říkají, že prý nechtějí církev zničit, že prý

ji nechtějí změnit. To je mluvení do vzduchu. Kdo chce Církev změnit v její podstatě (a to chtějí navzdory všemu zapřísáhávání), ten ji chce zničit. Z Církve Ježíšovy se má stát církev Knížete tohoto světa. To je ono, co pohlo zástupy věřících a duchovních v anglikánské církvi, aby hledali útočiště v katolické Církvi.

Anglikánské církvi se stalo osudným, že je státem finančně podpíranou církvi. Tím se musela státu a společnosti více přizpůsobit. Kdo se nyní od ní oddělí, vyměňuje blahobyť za chudobu. A přesto to mnozí dělají. Církvi v Rakousku - a pravděpodobně i v Německu - bude stále více osudným, že s přispěním státu jsou finančně nejlépe podepřené církve na světě. To by mohlo nakonec vést k zhroucení jejich struktur sebezničením. Prvé náznaky toho už nejde přehlížet.

Christ vom Morgen 15.7.95

DVĚ MILUJÍCÍ SRDCE NÁS ZACHRÁNÍ

Když už jsme myšlenkami u sousedů, vyberu vám několik citátů z dopisu pana faráře Martina U. o posvěcení sochy Božského Srdce na Petersbergu u Fuldy 9. července 1995:

„Už 16.11.1977 se rozhodlo v Mohuči, že v srdci Německa se vybuduje svatyně zasvěcená Nejsvětějším Srdcím Ježíše a Marie. Náš národ je nábožensko-mravně na dně: „Krise víry v Německu nabyla dramatického rozměru“, řekl biskup Lehmann. Z Východu si razí cestu nová, velká nebezpečí - strašné události v Bosně jsou snad jen předehrou. Pater Werenfried, nejlepší znalec situace na Východě, je „zděšen návratem ruského vedení do stalinismu“. Biskup Braun z Eichstättu (nyní arcibiskup v Bamberku) už v r. 1990 řekl: „Bylo by více než naivní myslet si, že socialisticko-marxistický systém,

postavený na vysloveném bezbožectví a pohrdání lidskými právy, se může ze dne na den opravdově obrátit...Boj ještě není u konce, ještě jsme nedosáhli vrcholku. Nesmíme se nechat vést falešným pocitem bezpečnosti... Rudý drak sice může být smrtelně zasažen - ale nezvedá se rychle znovu a nemá ještě dost sil, aby svým ocasem vyvolal strašný protiúder?“

Biskup Braun byl zaražený, když se mnou mluvil o P. Kentenichovi, zakladateli schönstatského hnutí asi rok před jeho smrtí. P. Kentenich tehdy řekl: „Církev se už nemůže obnovit bez hlubokého postižení.“ Co znamená tolik

slz na obrazech či sochách Madony? Jistě to není nějaká „nebeská výroba senzací“, ale varovné připomenutí Petrových slov (1 Petr 4, 17): „Přišel totiž čas, aby soud začal od domu Božího.“ Zřejmě je nejvyšší čas pochopit „znamení doby“ (Mt 16,3) a **svolávat Milosrdenství Boží na národ a Církev**. A kde nacházíme hlubší a výraznější vyjádření Milosrdenství Božího než v otevřených ranách Ježíšova Srdce? Oběma poselkyním - Markétě Alacoque i sestře Faustýně slibuje Božské Srdce, že bude chránit domy, ano i vesnice a města, kde bude obraz jeho Srdce vystaven a uctíván.

P.M.U.

Slovo na neděli
(18. neděle během roku C)

ODMÍTNUTÝ PROSEBNÍK

Zamyšlení nad úryvkem
Lk 12, 13-21

Či bude to, co jsi nashromáždil?

Odebrat se v zamyšlení na půl hodiny za Ježíšem to není prostředek na ukrácení dlouhé chvíle. Ten nevelký zlomek času by sis měl najít, i když se ti zdá, že máš mnoho práce a neodkladných záležitostí. Možná, že právě to dnešní setkání s Mistrem a Pánem ti umožní podívat se na své starosti novými očima. Možná, že v té chvíli vnitřního zastavení najdeš překvapující klíč k překonání obtíží, které mohou pramenit z toho, že některé věci si tě příliš podmanily. Přesvědčíš se, že je to právě Ježíš, který má největší zájem na tom, aby se vyřešily tvé problémy a abys získal tu nejskutečnější svobodu a nejpevnější jistotu.

Půjdeš?

Dnes budeš svědkem neobvyklé situace. Ježíš, který vyhověl s láskou tolika potřebným, který splnil i nevyřčená přání těch, kteří se jej jen dotkli, tentokrát veřejně odmítá jednoho prosebníka. Hledal v Ježíši advokáta, který by mu dopomohl k majetku. Proč to?

Dary, které Ježíš rozdává tím, že těší, uzdravuje, odpouští hříchy, vyhánění zlé duchy, přivádějí obdarované

k Bohu. Má-li se však Bůh stát nikoliv cílem, nýbrž jen prostředkem k uspokojení pozemských tužeb, znamená to cestu opačným směrem. Ale ani tento odmítnutý žadatel neodejde neobdarován. Dostane se mu poučení, které je výstrahou i pro tebe. Všimni si, že Ježíšova slova jsou právě dnes mnohem aktuálnější než za onoho času, ačkoliv z hlediska idolu a ideálů současného světa mohou znít leckomu jako provokace.

Pro své podobnost si božský Učitel zvolil vysoce úspěšného podnikatele. Jeho jmění se obratem rozmnožilo. Místo starostí, jak přijít k zisku, mu nastaly problémy, kam jej uložit. Tento zbohatlík má zato, že je u cíle svých snah. Teprve nyní má na dlouhé časy zajištěno blažené „užívání života“.

Umíš si představit, kolik je těch, kteří v takovém člověku vidí přímo nedostížný vzor?

V Božích očích je však toto počínání bláznovstvím. To, čím nadbytek ohrožuje, je jeho oslňující lesk, který má navodit klamný pocit sebevdomí, jistoty a bezpečí. Tomu, kdo vkládá svou jistotu do vědomí, že si může všechno „koupit“, není Bůh partnerem. Bůh neprodává ani nekupuje. Tržní myšlení je opakem jeho myšlení. *Bůh je láska* (1 J 4, 17). Obchod nezná lásku, láska nezná obchod. Boží láska je jediná skutečná, ovšem neprodejná jistota. Je to bohatství, které nejen že nehrozí odloučením, ale naopak zajišťuje dokonalé naplnění ve věčném spojení. Okamžik pozemského konce, v němž se

zhroutí bohatci celý svět, naplní naopak člověka, který má poklad v Bohu, nekončící radostí ze skutečného bohatství.

Jestliže tě Ježíš takto varuje před *každíčkou lakotou a chamtivostí*, chce tě uchránit velikého nebezpečí, že bys na tom, co vlastníš anebo co bys tuze rád vlastnil, zakládal svou velikost a svou jistotu. *Kdo chce být bohatý, upadá do osidel pokušení a do mnoha nerozumných a škodlivých tužeb, které strhují lidi do zkázy a záhuby* (1 Tim 6,9). Vzpomeň si, že i Ježíše si chtěl Satan koupit, když mu nabízel všechny poklady světa, a to za cenu, která je stále stejná: „*...budeš-li se mi klanět*“ (Mt 4,10). Tvůj Pán a Mistr byl však po celý život vzorem skromnosti a chudoby. Všeřadice mu vytýkali jeho nepřátelství, ale nikdy ne majetek a bohatství. Také když posílal učedníky, řekl jim: *Neberte si ani měšec ani mošnu...* (Lk 9,4). *Váš Otec přece ví, co potřebujete* (Lk 12,30).

Jsi-li majetný, čeká tě nelehký úkol: *kupovat a užívat jako bys nic neměl a nic neužíval* (srov. 1 Kor 7,30n). Máš však jednu velkou šanci: být štědrý k těm, *kteří ti nemají čím odplatit* (Lk 14,14). Jsi-li chudý, netrap se pro to, co nemáš, když je daleko více toho, co máš a můžeš mít: poklad, o který tě nepřipraví ani zloděj ani koroze: jsi přece skutečným **dítětem nejbohatšího a nejdobrotivějšího Otce**. Věříš tomu? Zdá se ti snad, že je to málo?

Bratr Amadeus

SV. JAN VIANNEY A SV. KLÁRA

Zase jeden světec, který neprožil problémové mládí, ale již od kolébky poslouchal rodiče a měl rád Ježíše. Říkal: „**Vděčím za to své matce.**“

Krvavý rok 1791: Něco podobného známe. Také u nás byla církev v katakombách, také u nás byly tajné mše. Při pronásledování křesťanů ve Francii se pravděpodobně rodilo kněžské povolání v chlapci. Utrpení je mystickou silou, která živí církev. Kněžské povolání! Dva roky trvalo, než otec souhlasil. Učil se nejprve na faře v Ecully. Místní farář mu nechtěl předávat jen intelektuální poznatky. Byl to učitel svým životem. Bez jeho příkladu bychom pravděpodobně neměli světece. Jako druhý Kristus se chtěl obětovat za své žáky.

Také jeho bratr se obětoval. Šel místo něj sloužit do Napoleonovy armády. Již se nikdy nevrátil.

Bylo mnoho anekdot o Vianneyově malé vzdělanosti. Je to však jinak. On neměl jazykové nadání a vše se v semináři přednášelo v latině. Byl v určitém směru geniální, genialita je v podstatě jednoduchá. Byl vysvěcen na kněze, protože také biskup nebyl suchý intelektuál. Řekl: „**Milost Boží učiní zbyvajcí.**“

Svěcení v Grenoblu - jediný kněz byl svěcen bez zástupu příbuzných a přátel. Jak to připomíná mé vlastní svěcení.

Ars! Zanedbaná vesnice, která se proměnila. Již v roce 980 zde byl kostel. Kostel byl během pronásledování znesvěcen. Vše musel napravit farář arský. Svou modlitbou, svými posty, svým příkladem a neúpornou prací. Ars se zpočátku bránil, kněz byl přísný k sobě i farníkům. Nejprve kázal o pekle a když se poměry

v Arsu zlepšily, hovořil o kráse ctností. Za tři roky se Ars proměnil, dost se podobal klášteři.

Dnes se příliš nestojí o duchovní život. S tím souvisí, že se neberou vážně síly temnot. Světec byl dlouho obtěžován ďáblem. Porazil ho svými modlitbami a posty. Ďábel mu vyčítal: „Proč vstáváš tak brzo? Neměl bys poslouchat biskupa. Proč kážeš tak jednoduše?“ Kníže temnot zuřil zejména, když příští den měl do zpoždění přijít velký hříšník.

Jednou k němu přišel oltářní spolubratr se stížností, že jeho práce nepřináší užitek. Světec mu řekl: „**Kázal jste a modlil jste se, ale postil jste se? Vzal jste na sebe důtky? Spal jste na holé podlaze?**“

Jeho askeze a potírání tanců by mohly nasvědčovat, že byl suchopárny. Opak byl pravdou. Měl smysl pro

☛ humor. Když byl těžce nemocen, řekl: „**Nyní bojuji velkou bitvu.**“ „A proti komu, pane faráři?“ „**Proti čtyřem doktorům; a kdyby přišel pátý, jsem ztracen.**“

Světec je patronem farářů. Je vzorem pro trpící. Před svou smrtí řekl: „**Jak je sladké umírat, když se žije na kříži.**“ A „**Největší kříž je nemít kříž.**“

* * *

Znovu jsem přečetl knihu „Svatá Klára z Assisi“ od Chiary Lainaty, vydanou nakladatelstvím Alverna. Některé věci mě znovu zaujaly a pobídly k novým úvahám.

V září 1240 tábořily saracénské a tatarské oddíly kolem Assisi. Jak nemohlo být jinak, pohanští divocí žoldáci napadli klášter klarisek. Dostali se až k uzamčenému refektáři, na jehož dveře divoce bušili. Sv. Klára (tehdy těžce nemocná) se sebezapřením seštopila z lůžka mezi své spolusestry. Řekla: „**Pane, shlédni na tyto své služebnice, neboť se nemohou bránit.**“ Klára z hrdého šlechtického rodu Favarone, který byl často v bitevním poli se svou rodovou korouhví proti sousední Perugii. Tato statečná Boží služebnice prosí: „Pomoz, protože se nemohou bránit.“ Když to bylo možné, přemýšlela by o obraně, protože je povinností každého křesťana bránit křesťanskou komunitu. Kristus sice říká: „**Když tě někdo udeří na pravou tvář, nastav mu i druhou.**“ (Mt 5,39). Ale tím se myslí podle mého názoru nemstivost, když se jedná o zájmy jednotlivce. Gándhího neodporování zlu je nepochopením Kristova příkladu a jeho absolutizování, i když pamatujeme na působivou scénu ve filmu o Gándhím, kdy Angličané tloukli rákoskami Indů přistupující pokojně v řadách, aby byli ztlučeni a unavili tak svým počtem okupanty. Gándhí měl kupodivu úspěch, ale neznamená to, že by jeho metoda byla vhodná ve všech případech. Naopak je nutné bránit křesťanské hodnoty, když je možná obrana. V éře komunismu se v tisku často objevovaly obrazy křesťanů jako ovce Kristova stáda. Bylo to nepochopení podobenství a mělo se zabránit, aby křesťané samostatně mysleli a brali se za svá práva.

A když obrana vlastním přičiněním není možná, zbývá svatostánek a Kristus napřažený v monstranci vůči nepřátelskému světu. Jak předpověděl sv. Don Bosco, bude velkou pomocí v apokalyptické době Eucharistie a Matka Boží. Mějme tedy v úctě Eucharistii a přijímejme Kristovo Tělo s takovou disponovaností jako sv. Klára, která podle legendy přistupovala ke stolu Páně pokaždé s hlubokou úctou a třesením.

P. Karel Dachovský

Liturgická čtení v týdnu

Neděle 6. srpna svátek Proměnění Páně	- 1. čt.: Dan 7,9-10.13-14 Ž: 97(96),1-2.5-6.9 odp.: 1a.9a 2. čt.: 2 Petr 1,16-19 Ev.: Lk 9,28b-36
Pondělí 7. srpna nez. památka sv. Sixta nebo sv. Kajetána	- 1. čt.: Nm 11,4b-15 Ž: 80,12-13.14-15.16-17 odp.: 2a Ev.: Mt 14,13-21
Úterý 8. srpna památka sv. Dominika	- 1. čt.: Nm 12,1-13 Ž: 50,3-4.5-6.12-13 odp.: srv. 3a Ev.: Mt 14,22-36
Středa 9. srpna ferie	- 1. čt.: Nm 13,2-3a.26-14,1.26-30.34-35 Ž: 105,6-7a.13-14.21-22.23 odp.: 4a Ev.: Mt 15,21-28
Čtvrtek 10. srpna svátek sv. Vavřince	- 1. čt.: 2 Kor 9,6-10 Ž: 112(111),1-2.5-6.7-8.9 odp.: 5a Ev.: Jan 12,24-26
Pátek 11. srpna památka sv. Kláry	- 1. čt.: Dt 4,32-40 Ž: 76,12-13.14-15.16+21 odp.: 12a Ev.: Mt 16,24-28
Sobota 12. srpna sobotní památka P. Marie	- 1. čt.: Dt 6,4-13 Ž: 17,2-3a.3bc-4.47+51ab odp.: 2 Ev.: Mt 17,14-19

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	6. 8.	7. 8.	8. 8.	9. 8.	10. 8.	11. 8.	12. 8.

Antifona	1452	934	1754	964	1708	1768	1666
Žalm	786	783	783	784	786	785	783

Ranní chvály

Hymnus	1452	935	1755	964	1708	1769	1667
Antifony	1453	935	950	965	1463	998	1014
Žalmy	813	936	950	965	813	998	1014
Kr. čtení a zpěv	1454	938	1756	969	1463	1770	1668
Antifona k Zach. kantiku	1454	939	1780	969	1463	1780	1669
Prosby	1454	939	1757	969	1711	1771	1655
Záv. modlitba	1455	1461	1462	970	1463	1465	1656

Modlitba během dne:

Hymnus	1455	940	954	970	792	1003	1018
Antifony	1456	940	955	971	987	1004	1019
Žalmy	926	940	955	971	987	1004	1019
Krátké čtení	1456	943	957	973	1713	1006	1021
Záv. modlitba	1455	943	957	973	1463	1006	1022

Nešpory: SO

Hymnus	1457	1457	944	1760	975	1714	1774	1024
Antifony	1449	1457	945	960	976	1464	1009	1025
Žalmy	1449	1457	945	960	976	1715	1009	1025
Kr. čtení a zpěv	1451	1459	947	1763	979	1464	1777	1027
Ant. ke kant. P. M.	1451	1459	948	1780	979	1718	1780	709
Prosby	1451	1459	948	1764	979	1464	1778	1028
Záv. modlitba	1455	1455	1461	1462	980	1463	1465	709

Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------

Mariánské oázy

SVATÝ KOPEČEK

Slovo je z řečtiny: basileios = král, basiliké = to, co patří králi, pak významovým posunem to, co je vznešené, veliké, nádherné, zprvu vše, potom zvláště budovy.

Z Řecka se slovo dostalo do starého Říma a výraz „basilika“ tam byl používán pro úřední budovy, kde se konala zasedání soudů a jiná shromáždění, uzavíraly sňatky, ale i obchody, pak také pro budovy lázní a pro sportovní, stejně jako pohanské chrámy.

Stavebně měly tyto baziliky různou podobu, ale časem převládlo trojlodí, kde vyšší hlavní loď byla oddělena ode dvou nižších sloupovím.

Tento bazilikární sloh přejalo osvozené křesťanství a stavělo v něm budovy pro svou bohoslužbu v Itálii, pak v severní Africe a postupně jinde. Před velkými bazilikami býval čtverhranný dvůr, obklopený sloupovými chodbami, uprostřed byla kašna, kolem některých bazilik bývaly ohrazené prostory, ambity. Tyto stavby byly obvyklé ještě v době románské, a to i u nás, kde nejstarší je bazilika sv. Jiří na Pražském hradě. Ustoupily pak kostelním stavbám doby gotické, renesanční a barokní.

V minulém století došlo k obnově bazilikárního slohu, u nás např. v bazilice sv. Václava na Smíchově.

Co se týče názvu, ten se někdy vyskytne i pro označení významného kostela vůbec bez zřetele na stavební sloh.

Slovo bazilika neoznačuje však jenom stavbu určitého stylu, ale v liturgickém smyslu je to čestný titul některých vynikajících kostelů.

Je pět velkých bazilik (basilicae maiores), všechny v Římě: Svatý Jan v Lateráně, Svatý Petr ve Vatikáně, Svatá Maria Větší (s. Maria Maggiore), Svatý Pavel a Svatý Vavřinec. Podléhají přímo papeži, mají papežský oltář a trůn, představují patriarcháty, na které se dělila stará církev: Svatý Jan patriarchát římský, Svatý Petr cařihradský, Svatá Maria Větší antiochijská, Svatý Pavel alexandrijský, Svatý Vavřinec jeruzalémský. K těmto větším bazilikám, které jsou od konce 7. století titulovány jako patriarchální, byly později přiřazeny dva kostely v Assisi: sv. Františka a Panny Marie Andělské. Všechny požívají zvláštních liturgických privilegií, lze v nich získat zvláštní odpustky, především v jubilejním roce.

Od 18. století dostalo dalších osm vynikajících římských kostelů čestný titul baziliky menší (basilicae minores) a byla jim přiznána některá privilegia velkých bazilik.

Brzy potom dostávají tento titul a tato privilegia také významné, většinou poutní kostely mimo Řím a Itálii.

Udělení titulu znamenalo a podnes znamená zvláštní pouto s římskou církví a nejvyšším veleknězem. Podmínkou udělení bylo a je, aby kostel byl střediskem liturgické a pastorační aktivity zvláště slavením Eucharistie a pokání, aby měl určitou slávu, aby v něm zvláštním způsobem byla uctívána Matka Boží, případně i jiný světec, aby v něm bohoslužba byla konána slavnějším způsobem.

První menší bazilikou v našich zemích je od roku 1905 kostel na Svaté Hoře u Příbrami. Premonstráti se od roku 1994 radují, že na menší baziliku byl povýšen jejich klášterní kostel v Praze na Strahově.

A nyní tedy k radosti nás všech, zvláště k radosti Moravy, olomoucké arcidiecéze a všech poutníků byl uznán za hodna tohoto označení kostel na Svatém Kopečku, když je splněno vše potřebné a když zde stanul sám Sv. otec při své nezapomenutelné letošní návštěvě.

Tedy také na Svatém Kopečku lze těsnějším způsobem vyjádřit své spojení s Církví a Svatým otcem a získat další milosti v podobě odpustků, které v bazilikách jsou nabídnuty zbožným návštěvníkům. (T.Ř.)

Literatura:

Český slovník bohovědný 2. díl (1916), str. 9-11

Lexikon für Theologie und Kirche 2. Bd. (1958), str. 39-46

Kongregace pro svátosti a bohoslužbu, Titul baziliky menší, 1989

Slavnostního vyhlášení poutního chrámu Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku bazilikou minor se uskuteční v úterý 15. srpna 1995 v 17 hod.

Spolu s apoštolským nunciem arcib. Giov. Coppou mši sv. slaví olomoucký arcib. Jan Graubner, opat strahovských premonstrátů Michal Pojezdný a kněz. Všechny poutníky upřímně zvou strahovští premonstráti ze Sv. Kopečka.

PRAVÁ LÁSKA ČEKÁ

Kdyby to mělo smysl, mohli bychom pana Železného požádat, aby dementoval nepravdivou informaci, kterou uvedla Nova ve svém pořadu „Na vlastní oči“ (12.7.,22.15), že závazek předmanželské čistoty přijalo v USA jen 2000 mladých Američanů. Poněvadž můžeme předpokládat, že by toto dementi bylo provedeno se stejnou arogancí, s jakou se Nova pokusila zesměšnit mladé Slováky, kteří Svatému otci odevzdali jako dar svůj slib předmanželské zdrženlivosti, přiná-

šíme raději snímek louky před Bílým domem ve Washingtonu, kam umístilo svá jména 200 tisíc mladých účastníků akce „True Love Waits“ (Pravá láska čeká), jejichž představitel pak přijal prezident Bill Clinton. Kdyby redaktori Novy měli trochu vkusu a lidské soudnosti, museli by o tomto počínu mladých lidí hovořit nikoliv s despektem, ale s úctou. Je spíše smutným svědectvím úrovně televizních diváků, jimž se Nova podbízí, než její kvality, že se toto bulvární vysílání může holedbat největší diváckou přízní. Zpupnost a arogance jejích hlasatelů i reportérů je pro kultivovaného diváka spíše odpuzující než přitažlivá. Ale to je věc vkusu (a nejen vkusu) jednoho každého. Svůj k svému!

-IŠ-

Cena celibátu

Ráda bych se zamyslela nad cenou celibátu v moderní společnosti. Dnes není možné vyslovit slovo láska, aniž by lidé hned nemysleli na sex. Když říkáme, že v celibátu žijící muži a ženy musí milovat, mnozí se podivují tomuto církevnímu předpisu o celibátu. Jak prý mohou neženatí muži doopravdy milovat, když nepoznali intimnosti sexuality, když nikdy nepoznali lásku svých dětí?

Mnoho lidí dodává, že celibát je pro ně naprosto nepochopitelný. Celibátem se pohrdá. Mnozí v něm nevidí žádný smysl. Říkají, že církev sice celibát vyžaduje, ale že by bylo lepší, aby se každý mohl sám rozhodnout pro nebo proti. S povinným celibátem by se mělo skoncovat.

Celibát není žádné popření lidské lásky; nepopírá možnost být podporován lidmi jiného pohlaví anebo být s nimi v dobrém přátelství. Celibát mě nezavazuje, abych potlačovala své pohlaví, jeho přitažlivost a citovost. Takovéto potlačování a nepřirozený postoj k vlastní sexualitě by byl špatným předpokladem pro zástupce Ježíše Krista, který byl sám láskou. Celibát není popřením ani krásy ani otcovství respektive mateřství; stejně jako nepopírá mou potřebu být podporována od obou pohlaví, od mužů i od žen. Obelhávala bych samu sebe, kdybych si myslela, že mohu jako Ježíšův vyslanec jít životem bez lásky a bez podpory jiných věřících.

Stejně jako všechna ostatní přikázání i celibát vyžaduje kázeň, sebezapření a vytrvalost v modlitbě. Celibát není žádný strašák, žádná překážka být člověkem lásky. Je naopak darem, který mě uschopňuje k tomu, abych vnitřně milovala muže i ženy v hlubším spojení s Bohem. Celibát je dar a Pán mě povolal, abych jej následovala v jeho vlastní bez manželství prožívané cestě. Nikdo mi život bez manželství nevnutil.

Pro mne jako ženu znamená celibát povolání k lásce silou, která roste s mou velkodušností a ochotou říci Bohu „Ano!“.

Toto ano mě zve k tomu, abych zasvětila své ženství, své schopnosti a své síly zvláštním způsobem Bohu a jeho království. Tímto způsobem se s radostí ujímám duchovního mateřství, které může najít své naplnění jen v životě služby druhým. K celibátu povolání mužů se zasvěcují stejným způsobem duchovnímu otcov-

ství v životě služby druhým.

Papež Jan Pavel II. mluví o tom v prvním dopise kněžím, který napsal po svém nástupu do nejvyššího úřadu:

„Častý a všeobecně rozšířený názor, že celibát je církevním zákonem uložená instituce pro ty, kteří chtějí přijmout svátost svěcení kněžstva, je důsledkem nedorozumění, ne-li nedostatku víry. Všichni víme, že tomu tak není. Každý křesťan, který přijímá svátost svěcení kněžstva, podrobuje se sám celibátu s plným vědomím naprosté svobody po mnoha letech studia, po dlouhém přemýšlení a neustávající modlitbě. Rozhoduje se pro celibát teprve po tom, když získal pevně přesvědčení, že Bůh mu světuje tento dar k blahu církve a ke službě bližním. Teprve pak se sám podrobuje přikázání zachovávat po celý život stav celibátu.“

Závazek celibátu nás nechrání před sexuálními pokušeními. Pokušení přijdou stejně jako v každém jiném povolání.

Jsem přesvědčena, že Zlý nás bude znovu a znovu obtěžovat, právě proto, že jsme souhlasili s touto radikální volbou k budování Božího království.

Když složím slib, musím odložit každou jinou volbu. Kováme svou budoucnost sebeodevzdáním. Úzkostlivé, pasivní nebo nerozhodné osobnosti skončí jako nešťastné, nespokojené a rozpolčené bytosti. Chceme-li si nechat otevřených mnoho možností, nakonec žádnou doopravdy nevyužijeme.

Když pracuji s kněžím - anebo i s jinými lidmi - vždycky zdůrazňuji, že mi nemusí sdělovat své problémy. Musí mít ale stále před očima, že Pán o nich ví, že je zná a miluje. Říkám jen: „Dovolte nám, abychom se spolu modlili, otče, protože já jsem si jista, že pokud existuje něco, co vám Pán chce dát, pak to jistě udělá.“

Často mi Pán dopřává vidění, nejčastěji nějaký výjev z evangelia, o kterém ví, že může něco říct knězi, se kterým se modlím. Z 99% mám zkušenosť, že se to vždy týká vnitřního života kněze. Tyto „vhlady modlitby“ jsou Božím darem, který mi Bůh dává, aby kněží i laici mohli jedinečným, osobním a jednoznačným způsobem pocítit jeho přítomnost a jeho lásku.

Jak nádherná je to zkušenost po-

znávat, s jakou láskou a soucitem se Bůh dotýká svých kněží a svých biskupů! Chtěla bych vám nyní vyprávět jednu příhodu, která se stala pro mne velkou školou mého duchovního mateřství, a ukázala mi, jak je důležité, abych tyto muže milovala mateřským srdcem.

Jednou jsem sloužila v Lurdech velké skupině kněží. Jak bylo zvykem, trávila jsem určitý čas osobními duchovními rozhovory s kněžemi a biskupy.

Jednoho rána jsem šla dolů k jeskyni, abych se zde modlila. Když jsem tam seděla, ucítila jsem, že někdo položil ruku na moje rameno a pak jsem obdržela něžný polibek na tvář. Ohlédla jsem se a spatřila jsem velmi starého kněze. Posadil se vedle mne a a řekl: „**Sestro Briège, chtěl bych vám poděkovat, že jste mojí matkou!**“

Usmála jsem se a myslela: „Zázraky se skutečně dějí. Já zde sedím jako 36letá a mému synu vedle je 80!“

Řekl: „**Nevěděl jsem, že zde budete, sestro. Přišel jsem dnes ráno dolů, abych poděkoval Panně Marii, že mi poslala vás. Moje matka umřela, když mi bylo 5 let. Měl jsem sedm bratří a žádnou sestru. Šel jsem jako velmi mladý muž do semináře a nikdy jsem se nestýkal se žádnými ženami.**“

Celibát pro mne znamenal, že se mám držet daleko od žen a že si nesmím dovolit přijít s nimi do styku. Celý svůj kněžský život jsem prožil v tom, že jsem nenáviděl ženy. Tímto způsobem jsem ve svém životě dlouho odmítal své pohlaví a stal jsem se mužem tvrdého srdce. Nyní je mi 84. Nikdy bych si nebyl představil, že pojedou na duchovní obnovu, kterou povede žena. Když jsem se včera odebral k našemu rozhovoru, neměl jsem vůbec potuchy, o čem budu mluvit. Nevěděl jsem vůbec, jak se mám zachovat k ženě.

Když jste se začala se mnou mluvit, bylo to, jako byste s Ježíšovou prozretelností četla celou moji životní historii. A když jsem ztratil sebeovládání a rozplakal jsem se, protože jsem byl hluboce dojat, objala jste mne a nechala jste mne plakat.

Poprvé v životě jsem pocítil něžnost matky. Nevěděl jsem vůbec, co

➔ to je, když mě drží žena v náruči.

Nikdy jsem nepocíťoval úctu k Panně Marii. Byla to žena a ženy byly z mého života vyloučeny. V duchovní rozmluvě s vámi jsem zakusil Mariino teplo a něhu. Přijal jsem Marii za svou matku. Chtěl bych vám, sestro, poděkovat!

Pocíťovala jsem velkou vnitřní radost. Právě to je pro mne podstatou celibátu, že mě uschopňuje, abych přinášela Krista jeho lidu. Je mnoho cest, jak dále předávat Pána, ale pro mne je to ten nejkrásnější způsob: že jsem mohla tohoto duchovního přivést k Marii, její něžnosti, k její ženské kráse, části jejího života, který zůstával dosud nepoznaný.

Jak se měl tento muž stát mužem lásky, péče, soucitu, když jeho srdce nikdy nebylo dotčeno lidským soucítěním?

To, co přitahovalo lid k Ježíši, byla jeho lidskost a vroucnost. Dnes máme mezi sebou neženaté, kteří vyzařují tyto Kristovy kvality. Máme jich mnoho, ale dva z nich, kteří mě hned napadají, jsou Jan Pavel II. a Matka Tereza z Kalkaty.

Ptala jsem se jednou Matky Terezy, jaké její nejdůležitější poselství bych měla vyřídít kněžím. Usmála se, vzala mě za ruku a řekla. „**Sestro Briege, řekněte jim, aby prosili Ježíše o jeho Srdce, aby tímto Srdcem milovali. Řekněte jim, že mají být lidmi lásky, že mají milovat hříšníky, ale ne hříchy.**“

Celibát není žádné lehké povolání, ale přichází od samého Pána. V 19. kapitole Matoušova evangelia zaujímá Ježíš stanovisko k rozvodu a znovuzavření manželství. Jeden učedník se domníval, že když je tomu tak, pak je lepší se neženit.

Ježíš odpověděl (Mt 19,11-12): „**Ne všichni pochopí to slovo, jen ti, kterým je to dáno. Někteří nežijí v manželství, protože jsou k tomu od narození nezpůsobilí; jiní nežijí v manželství, protože je nezpůsobilými učinili lidé; a někteří nežijí v manželství, protože se ho zřekli pro království nebeské. Kdo to může pochopit, pochop.**“

Otcovství kněze

Kněz je povolán k tomu, aby byl otcem. Co je to otec? Otec je muž, kterého Bůh používá, aby plodil život. Zplodit tělesný život, to je jen začátek otcovské činnosti muže. Přivést dítě na svět je jen malá část, ne-

boť k plnosti dochází otcovství teprve tehdy, když otec své dítě miluje, když je formuje, vychovává a vede. Otec musí být přítomen, aby přinášel dětem péči a soucítění. Zajišťuje svým dětem výživu, aby mohly růst a sílit. Přispívá k jejich výchově. Učí je rozeznávat správné od falešného, probouzí v nich pocit odpovědnosti, vychovává je v lásce k bázni před Pánem. Připravuje je pro život ve společnosti a ve světě, kde pak budou jednou druhým prokazovat stejnou službu.

To je úloha muže, který plodí děti, aby je pak miloval. Stejně povinnosti jsou požadovány od kněze jako otce věřících.

Bůh vybral kněze, aby byl duchovním otcem. První povolání kněze je milovat církev, které zasvětil svůj život. Láskou k církvi prokazuje lásku k Bohu. Musí být církvi věrný. Jako otec rodiny věřících musí svou obec vyučovat a povzbuzovat. Musí ji živit Božím slovem a Chlebem života.

Vyzývám a povzbuzuji kněze, aby prohlubovali svou odevzdanost k Bohu a prosili ho, aby skrze ně projevoval a ukazoval svou otcovskou lásku.

Biskup musí být otcem svým kněžím právě tak jako věřícím. Nesmí se obávat být dobrotivý, když jsou jeho kněží zlomeni.

Ani mít strach být náročný, když je toho zapotřebí, nebo uplatnit svou autoritu, je-li to nezbytné.

Během jedné duchovní obnovy přišel ke mně jeden kněz na rozhovor, a když jsme se spolu modlili, ukázal se mi krásný obraz Pána Ježíše. Klečel na nerovné cestě, držel za ruku tohoto kněze a říkal mu: „**Roberte, odpusť sám sobě, já jsem ti již odpustil. Vrat' se ke mně zpátky. Vzpomeň si na příběh ztraceného syna. Tos byl ty. Čekám, že přijdeš ke mně zpět. Odpusť sám sobě a vrat' se zase ke mně.**“

Řekla jsem tomu knězi: „*Nevím, co je ve vašem životě v nepořádku, ale Pán vám vaší chybu, kterou jste udělal, skutečně odpustil.*“

Kněz ztratil duševní rovnováhu a pak mi začal vyprávět, že udělal těžkou chybu, že udělal zcela nepodložené rozhodnutí, které mělo za následek velké pohoršení. Požádal o uvolnění a odjel domů ke svým rodičům. Každé ráno navštívil ve své rodné obci kostel a tam plakal a vyznával Bohu, jak škaredou věc udělal. Myslel, že se již nikdy nemůže vrátit, že biskup se na něj hněvá a nepřijal by jej.

Po jednom celém roce četl jednou podobensství o marnotratném synu v Lukášově evangeliu hlava 15. Dostal odvahu zajít za biskupem. Řekl: *Víte, sestro, já nikdy nezapomenu na to, co biskup udělal. Seděl za svým psacím stolem. Vstal, obešel stůl a objal mě. Řekl jako otec svému synu: „Roberte, opět tě přijímám. Ježíš ti odpustil a já také. Ale prosím tě o jedno: Zúčastni se duchovní obnovy sestry Briege a až obnova skončí, přijď za mnou a řekneš mi, jak jsi pochodil. Pak tě přeložím do jiné farnosti.“*

Robert udělal neobyčejnou zkušenost. Změnila celý jeho život. Naučil se, co je to Ježíšovo milosrdenství a láska. Myslím, že prožil také ohleduplnost, soucítění a otcovství svého biskupa. Biskup jej ani neodsoudil, ani jej neobviňoval za pohoršení, které vyvolal v diecézi, i když tomu tak skutečně bylo.

Místo toho přijal svého kněze s láskou, tak jak to udělal Ježíš. Musíme se modlit, aby každý kněz a každý biskup obdržel otcovské srdce a poznával, jak se má s láskou zachovávat v každé situaci.

SVATÝ OTEC DĚKUJE

za dar čtenářů: několik čísel Světla, několik knih Matice a „duchovní dar“ - viz 13. strana 25. čísla Světla.

Státní sekretariát si Vám dovoluje dát na vědomí, že Svatý otec obdržel dar, který mu byl nedávno laskavě věnován.

Jménem Jeho Svatosti Vám vyjadřuji upřímné poděkování za dar i za projev úcty. Zároveň Vám s radostí oznamuji udělení Apoštolského požehnání, které se vztahuje i na osoby Vám nejdražší.

13.9.95 tomu bude 30 let, co dnes již zesnulý biskup Graber, krátce před odjezdem ke čtvrtému a poslednímu zasedání Druhého vatikánského koncilu, adresoval kněžím své diecéze list s tímto záhlavím. Jeho analýza „krizové situace“ v Církvi nenašla v oněch dnech koncilní euforie odezvu. Církve ve světě rozděleném Železnou oponou se cítila spojencem „svobodného světa“. Tohoto „dobrého“ světa by se měla bát? Ten že by měla přemáhat, jak od nepaměti slibujeme v modlitbě našemu Andělu strážci? Dábla bylo jasně vidět za Železnou oponou a ubožátku tělu s jeho „tísňemi lidí dnešní doby“ se chtělo hořempádem pomoci. *Ekumenismus v rozdělené Evropě se logicky zúžil na námluvy s protestantským Západem. Modloslužba „tělu, světu a ďáblu“, která se v dnešní „otevřené Církvi“ šklebí už namoze i z hierarchických výšin, nepřišla přes noc. Dr. Graber mluví (už tehdy!) o velkém neklidu ve věřícím lidu, který jakoby tušil nebezpečí hrozící katolickému dědictví (není cítit tento neklid i dnes - v Cechách a na Moravě s 30letým zpožděním?), o zastřeném popírání - dědičného hříchu, schopnosti hřešit, existence hříchu, očistce, pekla, mše jako oběti, přítomnosti Krista pod způsobami chleba a vína, o ústupu mariánské úcty, negaci církevně-historických tradic, přejímání protestantských biblických kritérií - racionalismu a demytologizace a konečně o neslychané kritice Církve a papežství... Dr. Graber píše (v roce 1965!) - mj.:*

Převědeme-li všechny tyto jevy na společného jmenovatele, narazíme na to, čím je poznamenáno vše v dnešním světě - na člověka. Žijeme v hoministickém věku. Člověk stojí v popředí, cítíme to na každém kroku. Nové je jenom to, že toto myšlení vniklo i do Církve. Abyste mi rozuměli. Opravdová starost o člověka je právem zakotvena v hlavním příkázání lásky, ale musí být vždy podřízena „fini primario“, tj. prvnímu, vznešenému cíli stvoření, „gloriae Dei“ - Boží slávě. A na toto zaměření k Bohu - přes liturgicky proklamovanou doxologii na konci kanonu (skrže Něho, s Ním a v Něm...) - se nebere ohled, resp. to, co je nadpřirozené, se podřizuje člověku jako prostředek jeho zdokonalení. Zdůrazněme znovu, tomuto soustředění na člověka lze psychologicky rozumět, máme-li před očima ohrožení lidstva nejenom jaderný-

mi zbraněmi, ale i hladem v podvyvinutých zemích. Je rovněž třeba uvítat, že se Koncil tak silně zaměřil na pastorální otázky, avšak všechny tyto užitečné snahy musí zůstat v rovnováze s tím, co je alfa a omega celého stvoření - Bohem.

Pokusme se ukázat na několika příkladech, kde dnes v církevní sféře dochází k neúměrnému hoministickému posunu. Začneme-li dogmatikou - mše svatá se představuje jako společenství stolu. „Terminus ad quem“ (cílem), ke kterému směřuje posvátný děj, se stává hostina, tedy člověk, který přijímá svatý pokrm. **Myšlenka, že se tu skrže jako především obětuje Kristu jako chvála a dostičení Trojedinému Bohu, ustoupila do pozadí.** Z toho se dedukuje, že chrám je „primárně shromaždištěm Kristu zasvěcených“ a ne sám o sobě domem Božím. Toto zúžení na pojem večeřadla vede následně k dnes běžnému dynamickému pojetí eucharistie. Statický aspekt - eucharistická Přítomnost bez známky pohybu k člověku se sice nepopírá, ale zamkluje. Jako oltář slouží stůl a poněvadž teoforický průvod se dá těžko sladit s tímto přístupem, začíná se od něho upouštět. A konečně další důsledek: Poněvadž je kostel v prvé řadě shromaždištěm věřících (a nikoli v prvé řadě dům Boží), jsou nábožensko-psychologické kategorie numinosa (vnímání vše převyšující božské Přítomnosti) považována za zbytečná jak v liturgii, tak v chrámové konstrukci. A to vše navzdory tomu, že tridentský koncil slavnostně vyhlásil: „Kdo říká, že se ve mši nepřináší Bohu skutečná a pravá oběť nebo že obětní úkon nespočívá v ničem jiném, než v tom, že se nám podává Kristus za pokrm, budiž vyobcován.“

A poněvadž se všechno podřizuje člověku, je tu tendence učinit všechno srozumitelné a pochopitelné jak v obřadech a ceremoniích, tak i v oblasti exegetického učení. Písmo svaté se podrobuje „demytologizaci“ (v podstatě „vymýcení“ zázraků a všeho nadpřirozeného.) **Lidský duch se vyvyšuje do úlohy soudce nad mystériem. Zjevení Boha a andělů se interpretují jako subjektivní duchovní zážitky, všechno tajemné a nevysvětlitelné se likviduje nebo redukuje na minimum.** Rozlišuje se mezi teologickými výpověďmi, některé prý nejsou historicky doloženy jako např. Ježíšovo naroze-

ní z Panny nebo jeho Nanebevstoupení. A názory tohoto druhu, které vědecky vzato, představují pouhé hypotézy, se hlásají z kazatelen jako „nové“ pravdy...

S tím souvisí, že se poněkud upouští od představy transcendentního Boha a že se Bůh hledá v bližních. I v tom - vidět Boha v bližním je něco pozitivního. Avšak k opravdové obnově křesťanského života povede lidská solidarita přece jenom tehdy, zůstanou-li transcendence Boha a Jeho Trojedinost nedotčena.

Nelze se zbavit ke všemu ani dojmu, že **ekumenické snahy těchto dní cílí k pouhé formální jednotě. Ideál bratrské jednoty fascinuje natolik, že neměnná Boží pravda přichází zkrátka:** tedy i zde přílišné zdůrazňování lidského momentu.

Mluvili jsme o odklonu od transcendentní představy Boha. Lze se divit, že totéž lze pozorovat v dnešní mariologii? Od počátku vystupuje Matka Kristova v dvojí poloze. Jako Matka Boží stojí Bohu po boku, ale tento pohled dnes bledne. Zařazuje se k ostatním lidem do obce věřících, jako její nejprednější člen. I zde převládá lidský aspekt.

Obrátme se nyní k dějinám. Moehler definuje Církve takto: „Církve je Syn Boží zjevující se nadále v lidské podobě mezi lidmi a věčně se omlazující, jeho pokračující vtělení.“ To na mou věru nemůže znamenat, že se Církve od prvních letnic vyvíjela jenom směrem k dokonalosti. Ale jestliže odhodíme šmahem jako pochybený vývoj Církve v epochách přesahujících staletí, polidštujeme její dějiny a riskujeme, že vedle scholastiky s Tomášem odhodíme i Trident. Jakkoli je z hlediska dějin liturgie zajímavé, že uchovávaní Nejsv. svátost na oltáři je pozdějšího data, nelze škrtnutím pera vymazat to, co staletí z dobrých důvodů vytvořila. Podle zásad teologické vědy o poznání se vztahuje pomoc Ducha Sv. nejen na učení Církve, ale i na její zvyklosti a to tak, aby neobsahovaly nic, co není v souladu s pravou vírou (Heinrich). V encyklice „Ecclesiam suam“ varuje sv. Otec před pokusy „vrátit Církve k jejím počátečním a zcela malým dimenzím.“ Kdo tak koná, přestupuje jeden historicko-sociologický zákon, podle kterého jeden a týž úkon, kdysi zcela dobrý a v tehdejších poměrech účelný, představuje

➤ dnes krok zpět a ztrátu mezitím získaných hodnot...

„Odmytologizování“ či „odideo-logizování“ se dotýká nejen Písma a dějin, ale i osob. Jistěže dnešní krize autority má svůj původ také v tom, že byla někdy přemrštěně uplatňována a splývala s „vůlí Boží“. Ale je stejně špatné, jestli ji dnes zbavují totálně jejího božského původu a nivelizují.

Hoministický přístup se nezastaví ani v hodnocení Církve samé. V nedávno uveřejněném pojednání se požaduje nové chápání poslání Církve. Církev prý se musí snažit stát se středem života službou člověku. A s odvoláním na holandského dominikána Eduarda Schillebeeckxe se říká, že „křesťané jsou určeni k tomu, aby dynamicky vytvářeli dobrou, člověka důstojnou společnost.“ Kdo by s radostí s tím vším nesouhlasil? Jenže **v prvé řadě je přece Církev místem, ve kterém se prokazuje Trojjedinému Bohu skrze Krista v Duchu Svatém povinné díkůčinění**, kde ti, kdo jsou vykoupeni krví Kristovou, jsou shromážděni v jednotě a jako nové stvoření připravují království, v němž jednou bude Bůh všechno ve všem. Samozřejmě to nevyklučuje příklon k lidem, naopak. Církev splní svou esoterologickou funkci (vykoupení, spasení, osvobození) tím úspěšněji, čím hlouběji splní svou první úlohu, ono Pavlovo „in laudem gloriae ipsius“ - chválu jeho božské velebnosti (Ef 1,14).

Hoministický směr se projevuje snad ještě zřetelněji v oblasti praktického života. Zmínili jsme se už o „novopelagianismu“. Jak známo, popíral Pelagius potřebnost milosti. Tak daleko se dnes pochopitelně nejde. Ale opět snaha učinit člověka a křesťanu všechno co nejpohodlnější vede k postojům, které prakticky znamenají popření milosti a pokání, kříže a oběti tak, že se kerygma hříchu, soudu a pekla dá vnímat jako včerejší a zastaralé. Znovu připusťme, že toto všechno pramení z úmyslu pomoci člověku v jeho dnešní tísní, i v jeho sexuální tísní. Avšak **křesťanství je a zůstane vždy náboženstvím Ukřižovaného a přes všechno ohrožení nosu nad „překonáním“ spiskem „Následování Krista“ nezbyvá nám křesťanům, pokud jimi chceme opravdu být, jiná cesta než „regia via crucis“ - královská cesta kříže.**

K tomu všemu začínají u nás bujet aparatury a organizace - chceme závodit se světem, chceme se „ukázat“, asi aby nikdo nemohl říci, že jsme staromódní a zaostali. Prosím, nechci, abyste mi ani

v tomto špatně rozuměli. Církev není proti technickým vymoženostem a proti sdělovacím prostředkům, sklání se i dnes jako dobrá matka ke svým dětem a poskytla jim úlevy, které bychom ještě před několika lety považovali za nemožné (jako zkrácení půstu a brevíře), ale tím nás nedispensovala od kříže a oběti. A když při schůzích a skupinových setkáních používáme projektory a magnetofony, musíme si uvědomit, že to jsou jenom pomocné prostředky, zatímco **od Boha a Jeho Zjevení ustanovené spásenosné prostředky jsou: modlitba a meditace, obět' a pokání, askeze a kříž.**

A tím se dostáváme k celibátu, který se dnes stal pro mnohé problémem, ovšem jen pro ty, kteří ho soudí ze zdola, z lidského pohledu. Odtud se dá proti němu leccos namítat. Kdo ovšem jednou poznal, že náš Bůh není jenom „milý Pán Bůh“, ale Bůh vymáhající, který od těch, které povolal, smí vyžadovat úplné odevzdání, ten si musí vždy znovu připomínat slova Páně: „Žádný, kdo položí ruku na pluh a ohlíží se za sebe, není způsobilý pro Boží království.“

Zcela obecně řečeno, nejen nám kněžím: **S naším hýčkaním a rozmazlováním svého milého Já a nářkem nad vlastním ubohým lidstvem jsme ztratili smysl pro eschatologický rozměr křesťanského rozhodnutí.** Křesťanství znamená rozhodnutí, jasné rozhodnutí, které je ale možné jenom silou seshora. Co dnes kolem sebe vidíme, je dogmatická a morální měkota a je slabou útěchou, že toto měknutí zachvátilo celý západní svět i oblast politiky. Nepoložil ale právě tento západní svět zárodky k onomu vývoji, který nejdříve sesadil Boha z trůnu a nyní je „ryze lidský“ či „podlidský“ v bezvýchodné situaci?

Stojíme na konci našeho poněkud dlouhého příhovoru, který by měl odhalit hlavní příčinu vnitrocírkevní krize. Jednotlivé jevy lze posuzovat z mnoha hledisek, ale konečnému závěru se neubráníme. Je to slovo Boha u Jeremiáše: „Opustili mne, pramen živé vody“ (2.13) V dubnovém čísle periodika „Veliké rozhodnutí“ se objevil závažný příspěvek „Umře Bůh v naší době?“ V návaznosti na článek v americkém magazínu „Time“ se tam píše: „**Největším nebezpečím pro křesťanství je pokračující sekularizace**, která je v logickém sledu známého Nietzscheova výroku „Bůh je mrtev“. Svým způsobem - píše Time - umírá osobní všemohoucí Bůh křesťa-

nů už po staletí. Každým novým objevem, každým vynálezem byl Bůh ze světa vytlačen. Zůstalo ale vyhrazeno dvacátému století, věku technických zázraků, vidět triumfální defilé osvícenství a vyhostění Boha z univerza a díky Freudovi i z lidské duše.

Papež Pius VI. řekl před nedávnem: „Všechno je v pohybu, všechno se stalo problémem.“ Musíme znovu získat pevnou půdu pod nohama a Bůh sám k ní ukazuje, když nás v 3. kapitole Jeremiáše několikrát zve slovy: „Ad me revertere“ „Obrať se ke mně!“

My, kněží, víme přesně, co to pro nás a pro naši práci znamená: primát toho, co je božské, nadpřirozené, modlitbu, meditaci, pokání, dostiučinění, adoraci, uvědomělé následování Pána. Znamená to Pavlovo „Christo confixus sum cruci“ (S Kristem jsem ukřižován), ale také hlubokou radost ve Sv. Duchu (Řím 14,17) a odměnu už v tomto světě (Luk 18,30), stojíme-li o tuto zmínku.

To je pravá obnova křesťanství, která je ano hlavním cílem koncilu. O to dnes jde, ne o povrchní kosmetické úpravy. Mluvme a jednejme všichni opět podle slov z Jeremiáše: „Ecce nos venimus ad te: tu enim es Dominus Deus noster“ (Hle, přicházíme k Tobě, neboť Ty jsi Pán, náš Bůh) (Jer 3,23)...

Poznámka překladatele: *Text tohoto pastýřského dopisu kněžím, který je pozoruhodným časovým dokumentem o teologických proudech kolem Koncilu, uveřejnil německý časopis „Fels“ jako vzpomínku na Dr. Rudolfa Grabera. Dr. Graber zemřel 31. ledna 1992 ve věku 88 let, 30 let po svém vysvěcení na biskupa. „Sloužit v lásce“ bylo jeho biskupské heslo. Mnozí i za hranicemi jeho diecéze tuto službu pocítili. „Mnohým se stal ukazatelem cesty ve víře, ve změní časů spolehlivou orientací v tom, co dnes znamená být katolicky věřící.“ To neřekl nikdo menší než kardinál Ratzinger.*

„Zmatek časů“, komentuje „Fels“, to dnes znamená také zmatek v Církvi, vyvolaný pokusy o zvrácenou obnovu - pokusy, které se neprávem odvolávají na koncil a jejichž zvrácenost je v tom, že chtějí vytvořit Církev, Vykupitele a nákohec Boha podle měřítek vlastního, padlého a dědičným hříchem oslabeného lidství. Biskupu Graberovi, stejně jako kardinálu Tomáškoví a nebojme (!) se to říci, samému koncilu šlo o skutečnou obnovu.

J. Pěška

(Dokončení)

V posledním čísle SVĚTLA jsem uvedl záchranné akce Církve ve prospěch Židů v západních zemích. V zemích na východ od Třetí říše byla situace trochu lepší a dalo se udělat více.

Když slovenský stát přijal 9. 9. 1941 Norimberské zákony, okamžitě protestoval v Bratislavě papežský nuncius Msgre Bursio u slovenského presidenta, že tyto zákony jsou nespravedlivé a porušují i práva Církve. Slovenský episkopát poslal na nunciou výzvu Tisovi společný protest 7. 10. 1941. Dne 14. 3. 1942 dostala slovenská vláda druhou protestní notu Vatikánu a 21. 3. 1942 se pak četl ve všech slovenských kostelích pastýřský list o těžkém osudu tisíce nevinných spoluobčanů. Německý zplnomocněnec v Bratislavě Ludin pak posílal do Berlína zprávy o vměšování Vatikánu do slovenské protizidovské politiky.

Slovenský episkopát uveřejnil na nátlak Vatikánu ve slovenských tehdejších Katolických novinách dne 26. 4. 1942 otevřený list proti deportaci Židů ze Slovenska. Slovenští věřící byli upozorňováni, že Židé jsou lidé jako oni a že je třeba s nimi lidsky jednat. Po dalším protestu slovenských biskupů 13. 8. 1942 byly židovské transporty na půl roku zastaveny. Ludin sděloval do Berlína, že vlivem Církve bylo vybaveno náležitými dokumenty 35.000 slovenských Židů a byli proto vyňati z deportace. Za všemi pokusy o záchranu slovenských Židů stál opět apoštolský legát v Istanbulu Angel Roncalli.

V letech 1941 - 1944 poslal Vatikán 6 protestních nót proti deportaci slovenských Židů. Podle prohlášení rabína Barry Dov Schwartze zachránil papežský nuncius podle bezprostředních pokynů papeže více jak 25 % slovenských Židů.

V Maďarsku, když Němci začali pod Eichmannovým vedením svou hrůzovládu, žilo 750.000 Židů.

První protest přišel od papežského nuncia v Budapešti a doyna diplomatického sboru Msgre Angela Rotta. Židovské archivy chovají velký počet dokumentů o neúnavné činnosti Msgre Roncalliho i zde. Když se podařilo koncem května 1944 dvěma slovenským Židům uprchnout z Osvětimi, jejich zpráva o poměrech v koncentračním táboře se také dostala do rukou Roncalliho. Našel si cestu k prezidentu Roosveltovi a do Budapešti přišla ostrá nóta, aby byly okamžitě zastaveny židovské deportace, jinak hrozil prezident represáliemi. Několik dní před tím přišel také Horthyemu telegram od papeže Pia XII.

Horthy odpověděl: „S hlubokým porozuměním a vděčností jsem přijal telegrafické poselství Vaší Svatosti a prosím, buďte ujištěn, že udělám všechno, co je v mých silách, abych splnil požadavky křesťanských a lidských principů.“ Pius XII. pak nařídil, že maďarský episkopát musí veřejně vystoupit ve prospěch svých krajanů, kteří byli nespravedlivě napadeni pod záminkou rasových důvodů. Nakonec maďarský kardinál poslal ostrou nótu maďarské vládě, ta však zůstala bez odpovědi. Papežský nuncius se pak sám chopil iniciativy a pomáhali mu při tom mladí kněží, řeholníci a řeholnice. Denně rozdávali až 500 papežských dokladů a pasů. Horthy si ztěžoval, že je denně bombardován telegramy z Vatikánu a dále od švédského krále a od Červeného kříže.

Když sovětská armáda osvobodila Rumunsko, prohlásil Himmler, že už nemá cenu kazit si poměr k Horthymu kvůli maďarským Židům. Avšak Eichmann uspořádal nové deportace. Shromáždil 22.000 Židů a vedl je pochodem smrti. Papežský nuncius však vypravil pomocný konvoj, který tvořily vozy s označením Červeného kříže a papežských insignií. Tyto vozy přivážely potraviny a léky. Z transportů se podařilo vyřadit 2.000 Židů, zbylým 20.000 byly rozdány pasy. To už se ale blížila fronta, papežská nunciatura byla poškozena, ale nuncius pozval ještě k sobě zástupce neutrálních států a připravili poslední protestní nótu maďarské vlády. Nuncius sám ji nesl rozbombardovanými ulicemi na předsednictvo vlády.

Nuncius ve své rezidenci ukrýval na 200 Židů. Kněží a hlavně řeholníci ukrývali ve svých klášteřích zejména ženy a děti. Takže více než 100.000 Židů mohla zachránit sovětská armáda, když obsadila Budapešť. A již 1. 12. 1944 poslala židovská konference z Atlantic City do Vatikánu děkovný dopis za ochranu, kterou poskytl katolická církev za těžkých okolností Židům v Maďarsku.

V Rumunsku byly Norimberské zákony vyhlášeny v červnu 1940 a okamžitě proti nim protestoval papežský nuncius Msgre Cassulo. Žádal svobodu nejen pro pokřtěné Židy, ale i pro ty ostatní. Mimo krásných slov se však nic nestalo. Když v srpnu 1942 začaly další deportace, obrátil se vrchní rabín na papežského nuncia, který osobně intervenoval u Antonesca a když nepochodil, odešel do Říma a po svém návratu odevzdal vládě memorandum Vatikánu k židovské otázce v Rumunsku. Vynutil si i povolení k návštěvě židovských

lágrů, kam přivezl značnou peněžní částku jako papežův dar. Vymohl též za přispění Msgre Roncalliho z Istanbulu (Turecko stále ještě bylo neutrální), že řada židovských dětí mohla odjet do Palestiny a tak byla zachráněna. Jeruzalémský muftí Almin el Hussein však ostře protestoval u německého ministra zahraničí Ribbentropa, že do Palestiny přišlo 4.000 židovských dětí spolu s 500 dospělými.

Jeruzalémský velkorabín Herzog pak navštívil osobně Msgre Roncalliho na apoštolské delegatuře v Istanbulu, aby oficiálně poděkoval Piu XII. za mnohé formy lásky věnované Židům v Rumunsku. Papež poslal mimo jiné rumunským Židům částku 1.350.000 lei. Papež jim věnoval svůj privátní majetek. Vydal to, co zdědil jako Eugenio Pacelli po své rodině.

V Polsku byla situace velmi zlá, před koncem války snad více než předtím.

Hitler bouřil a milicionáři pálili synagogy a organizovali pogromy. Byli to zejména polští kněží, kteří se dovedli v koncentračních táborech rozdělit se svými spoluvězni Židy o to poslední. Pius XII. protestoval marně. Přijal ve Vatikánu Ribbentropa a dal mu písemný seznam, kde byla uvedena data, místa a přesné podrobnosti nacistických zločinů. Marně. Polští kněží však statečně pomáhali. Lvovský biskup schovával v katedrále 15 židovských dětí a 6 dospělých, mezi nimi i tehdy známého rabína dr. Davida Kahana.

Tak stovky katolických kněží, řeholníků a řeholnic zachránili v Polsku na 50.000 Židů.

V centrálních sionistických archívech v Jeruzalémě jsou různé dokumenty o Roncalliho pomoci Židům, zejména z Bulharska, Rumunska, Maďarska, Řecka, Slovenska, Itálie, Francie a Jugoslávie.

Msgre Roncallimu poslali svůj děkovný přepis také dva vysocí izraelské hodnostáři. „Humanitní zájmy, které dokázal Svatý Stolec a jeho vznešení představitel prosazovat v různých krajinách Evropy, kde byli Židé ohroženi deportací, a pomoc, kterou tak velkoryse poskytovali, způsobila, že tisíce lidí bylo zachráněno před jistou smrtí. To nebude zapomenuto. „ **A myslím, že by to nemělo být zapomenuto před svědomím celého světa, i když od té doby uplynulo padesát či více let. A že ta mladší generace by se měla zahledět trochu do minulosti a dobře si rozvážit, než pronese o komkoli či o čemkoli své soudy.**

P. Milan Borovička

NÁSLEDOVALI PŘÍKLAD KRISTA (4)

Další postavou v řadě nových svatých, které v neděli 7. května Sv. otec Jan Pavel II. povýšil k úctě oltáře, je **Marie Dominika Brun Barbantini**.

„Milujte Boha nade všechno, milujte jeho stvoření... především nemocné a umírající ... milujte jedna druhou“.

V tomto pozvání k lásce je syntéza života svaté Marie Dominiky Bruny Barbantini. Narodila se 17. ledna 1789 v Lucce v Itálii. Byla vychována především svou matkou. 22. dubna 1811 uzavírá manželství se Salvatorem Barbantinim. Toto manželství však trvalo jen šest měsíců, kdy je zasaženo smrtí milovaného manžela. Ještě téže noci se Dominika definitivně zasvětila Bohu: **„Chci pouze Tebe, můj Ukřižovaný, nyní jen Ty budeš mé nejvyšší dobro“.**

Když později ještě umírá její jediný syn ve svých osmi letech, prohloubila nabídku Bohu, kterou učinila v den smrti svého manžela, a darovala se zcela chudým, nemocným a potřebným. Mateřství, bolestně přetřžené, se proměnilo v hluboké a zcela odevzdané duchovní mateřství: ke Kristu v nemocných, kteří se stali

předmětem její duchovní lásky. Její něžnost se rozmnožovala nejen ve službě trpícím, ale v různých formách práce pro Církev.

Její horlivost pro Církev neznala hranice. Plná lásky Boží a připravená ke každé práci zakládá klášter Na-

vštívení Panny Marie, kde zřizuje ústav pro dívky, a organizuje katecheze ve farnosti.

V roce 1829 okolo sebe shromáždila několik mladých dívek, své první duchovní dcery, které jí pomáhaly v její péči o nemocné a umírající. Činnost se rozšiřuje, přicházejí další velkodušné mladé dívky. Konečně 5. srpna 1841 arcibiskup Luccy schválil Konstituce napsané Marií Dominikou a dal tak vznik nové řeholní komunitě diecézního institutu.

Dnes se tato řeholní rodina jmenuje Kongregace Služebnic nemocných a patří do velké rodiny řeholníků sv. Kamila de Lellis. V Marii Dominice vidí Kongregace matku a vzor služby lásky, zasvěcené ještě čtvrtým slibem: **„pomoc nemocným s nasazením vlastního života“.**

V tomto roce, který Sv. otec Jan Pavel II. věnoval „ženě“, Marie Dominika, manželka, matka, řeholnice, ozařuje církev a všechny lidi.

Marie Dominika umírá v Lucce 22. května 1868. Tělesné pozůstatky byly uloženy v chrámu Nejsvětější Trojice v Lucce.

Přeložil sj

KULTURA DOMÁCÍ CÍRKVE

Přinášíme rozhovor s Mons. Josefem Hrdličkou, světicím biskupem v Olomouci a referentem České biskupské konference pro kulturu

8. rok Desetiletí už je za polovinou. Nemáte pocit, že celé Desetiletí nějak ustupuje do pozadí a málo se jím církev zabývá?

Ten pocit mám. Někdy si kladu otázku: První roky Desetiletí byly intenzivně prožívány. Všichni jsme jasně věděli, že v Božím plánu jsou velké věci. Desetiletí nabídlo jasný, náročný, kultivovaný program duchovní obnovy. Pak přišla sametová revoluce, pár dní po kanonizaci sv. Anežky. Vše se změnilo, věci dostaly nový spád, nový prostor svobody najednou byl plný úkolů, které určoval život sám a které bylo třeba plnit. Pevně stanovený program Desetiletí jakoby byl náhle konfrontován s jiným programem náročného vstupu církve do nové situace. Tento dojem však je jen zdánlivý. Nikdy jsem nepochyboval, že tento dvojitý proud a program má jeden jediný původ a pramen v jediné vůli Boží a proto musí jít pospolu v hlubokém souznění.

V pastýřském listu na počátku roku byla řada podnětů a předsevzetí pro tento rok, ve kterém je zdůrazněn svatý Prokop a kultura duchov-

ní i tělesná. Dost málo se ale o tom všem hovoří.

Je pravda, že se odehrála kanonizace sv. Jana Sarkandra a sv. Zdislavy. Příprava na tak historicky významné události vyžadovala mnoho energie ze strany církve. Je jasné, že v takovém období byl pohled církve silně upřen právě na tyto nové světce, které je třeba si zamilovat a následovat. Bylo třeba se ptát, co chce Bůh říci národu právě těmito světci a jejich svědectvím. Sv. Prokop jistě trochu ustoupil do pozadí, ale zase znovu se k němu budeme vracet, vždyť pohled na světce nikdy neomrzí, je oslovující stále znovu. A co se týče kultury, právě noví světci letos kanonizovaní inspirovali mnoho pozoruhodné a hodnotné kultury. Takřka ve všech žánrech umění. Díky Bohu za to vše, co vzniklo. I to je zároveň ovoce programu 8. roku Desetiletí.

V pastýřském listu byla řeč o rodinné kultuře. Co si pod tím lze konkrétně představit? Co poradit našim rodinám, aby se vymanily z ohrožení televizním konzumismem a dokázaly být sebou samými?

Nemyslím, že bychom měli vést nějaký křečovitý boj proti televizi. Televize je skvělý vynález. Umožňuje nám denně vidět ve zprávách, kde a jak trpí naši bližní, kde jsou společné naděje i hrozby naší planety, může posilovat společné vědomí a svědomí lidstva. Umožňuje nám vidět Sv. Otce, křesťanské pořady a občas hodnotný koncert, besedu, film nebo divadlo. To vše může pozitivně obohatovat naši osobnost a dávat podněty i pro náš duchovní život a pro naši modlitbu.

Je ovšem nutné mít televizor pevně pod kontrolou. Rodina by si mohla třeba na začátku týdne společně přehlédnout nabízené programy a stanovit si, na co se společně podíváme, co stojí za to, a co prostě odmítneme.

To, co kultivuje rodinu, je především společná modlitba. Znovu připomínám knižičku Rodina se modlí, doporučenou Biskupskou konferencí do všech rodin. Modlitba je spojení s Bohem, tudíž proniká Boží život do života rodiny. Nejde o formální, stereotypní zvykové modlení, ale o krásné, společně připravené setkání s Pánem. Něco, na co bychom se těši-

li, bez čeho by rodina cítila, že ani nemůže a nechce být. P. Josef Olejník mi nedávno řekl pozoruhodnou větu: „Dnes vydrží jen ta rodina, který se modlí a zpívá.“ Také zpěv je něco krásného a potřebného. Sladuje hlasy členů rodiny do jedné melodie, rytmu a tóniny a je symbolem i harmonických vztahů, které mají spojovat všechny v rodině, aby byl jejich život takovou písní Boží chvály. Rodina je malá církev a tedy jí přísluší i „rodinná liturgie“, kult, neboli úcta k Bohu. Právě od tohoto slova pochází slovo kultura.

V každé rodině by tedy, dle mého názoru, mělo být pár kancionálů a knížeček Rodina se modlí vždy na dosah ruky. Víím, že řada rodin kancionály vozí i v autě a na různých cestách se společně zpívá. Chtěl bych poradit nějakému nakladateli, aby vydal rodinný zpěvník aspoň stovky lidových písní, které jsou krásné a patří k dědictví otců. Nesmíme dovolit, aby televizní pasivní konzumismus je zcela udusil v paměti národa. Církev vždy střežila a podporovala všechno, co je krásné. Rodiče, kteří se umí s dětmi modlit a zpívat, dělají něco, nač děti budou celý život stále víc vzpomínat.

A co v rodinách, kde lidé například nemají hudební sluch?

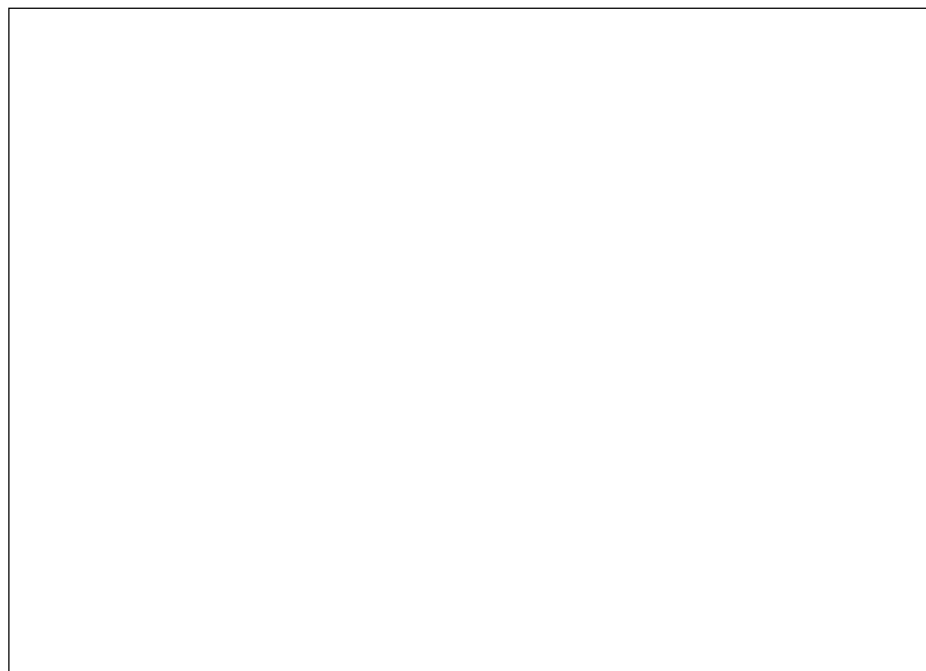
Určitě mají od Boha jiné dispozice a dary. Myslím, že k rodinné „kultuře“ patří i nedělní vycházky rodiny do přírody. Příroda je plná Božích signálů, které mohou silně probouzet osobnost dětí. Známa dětská „proč?“ mohou být právě v přírodě od rodičů zodpovězena moudře a prostě, aby do dětské duše byl vstí-

pen cit pro Boha, vztah k Tvůrci a dárci všeho. Příroda je výsostným prostředím Boží moudrosti, pobyt v ní nás osvobozuje od stresů a spěchu disharmonického světa lidí. A navíc příroda potřebuje naši pozornost, protože „sténá a čeká, až se objeví Boží synové...“ (Řím 8). Ti lidé, kteří jsou nevěřící, ti, kteří nejsou Boží děti, ji ničí a deptají a stále více ohrožují. Rodina, která se dovede v přírodě zastavit a modlit, dělá něco, co má velký význam. Mohu říci, že když zpětně vzpomínám na dětství a zemřelé

rodiče, pak právě vzpomínky na společnou modlitbu a nedělní procházky přírodou se mi nejhluběji vepsaly do duše.

Rodiče už teď mohou přemýšlet o tom, jak jednou, až tu nebudou, budou na ně děti vzpomínat. Zda si uměli najít čas, aby si s nimi prožili něco, co je nezapomenutelné a co půjde s nimi až do věčnosti.

Za rozhovor děkuje Josef Vlček

Autorem obrazu je současný český malíř Jan Knap, který po mnohaletém působení v řadě zemí světa opět žije a tvoří u nás. Rada jeho obrazů se zabývá tématem rodiny ve spojitosti se Svatou rodinou nazaretskou. Jan Knap je i autorem obrázku na titulní straně knížečky Rodina se modlí.

+ J. H.

SVOBODA PRO PADOUCHY?

Budete-li si chtít koupit něco na čtení o dovolené, uvidíte na pultě třeba knížku „Přímý přenos z Golgoty“ a řeknete si: Výborné, spojím zábavné s užitečným: bude to i „duchovní četba“. Ale pozor! Sbíráte-li houby, nejvyzývavěji na vás hledí jedovaté muchomůrky.

Máme v rukou dopis pana Ing. J.S. z Prahy, který o této knize napsal:

„...přestože nejsem praktikující katolík a mnohdy si připadám ve svém vztahu k víře vlažný, obracím se na Vás v záležitosti, která mě nesmírně rozhořčila a která se dotýká hodnot, jež ctím a jež si nezasluhuji zesměšňování.

Nakladatelství Naše vojsko vydalo v letošním roce knihu amerického spisovatele Gorea Vidala „Přímý přenos z Golgoty“, v níž autor předkládá formou science - fiction svou rekonstrukci vzniku křesťanství. Zá-

pletka knihy spočívá v tom, že jakýsi Padouch žijící v naší současnosti zničí veškeré záznamy evangelií, takže je třeba vypravit se do minulosti a přesvědčit sv. Timoteje, aby sepsal svou verzi evangelia. Děj knihy se odehrává ve třech časových rovinách, z nichž jedna spadá do období Kristova působení na zemi. Evangelijní postavy jsou tu líčeny otřesným způsobem, který nemá obdoby. Svatý Pavel je představován jako pederast, sv. Petr jako přitroublý venkovan apod. Vyvrcholením všeho je fabulace, že oním Padouchem je sám Ježíš, zarytý sionista, jemuž se podařilo nastrčit místo sebe na kříž Jidáše a prchnout do budoucnosti.

Knihy je na pultech už delší dobu, avšak k tomuto dopisu jsem se odhodlal až poté, co Prahu navštívil G. Vidal a svou knihu tu podepisoval.

Nevím, zda se dovolávám na pravé adrese, nicméně se domnívám, že

by církev měla zaujmout k této provokaci stanovisko. Tolik diskutované Kazantzakisovo „Poslední pokušení Krista“ mělo alespoň určitý filozofický rozměr a literární úroveň. V tomto případě se však jedná o snůšku habnebných pomluv a nechutných výmyslů.“

V tomto státě, který má ještě hodně daleko k „právnímu státu“, je svoboda bez hranic, protože ... „už to máme, co jsme chtěli“. Víme-li, že „vedeme přece zápas ne proti nějaké obyčejné lidské moci, ale proti knížatům a mocnostem, kteří mají svou říši tmy v tomto světě, proti zloduchům v ovzduší (Ef 6, 12), jsou tyto zkušenosti (viz také čl. Arena atd.) naléhavou výzvou k probuzení ze spánku, k zintenzívnění našich modliteb, k pohotovosti udělat, co se udělat dá - a k odpovědnému přístupu v příštích volbách.

-jv-

Chléb a hry, volal lid římský, když chtěl císaři naznačit, čím se mu zavděčí. Císařové brzo poznali, že uspokojení touhy lidu dává větší naději na udržení moci, a tak přání lidu plnili. Po nich se přiučili druzí vládcové a chyběl-li chléb, vždy se snažili, aby byly alespoň hry. Druh a úroveň her závisely na mentalitě a úrovni lidu. Poněvadž obecnou tendencí starou jako lidstvo samo je zábava na úkor někoho druhého, vznikly arény. Tam lid při přežvykování svého chleba (buráků, chipsů...) sledoval, jak se to vyvine, když se šelma předhodí beránkům a naopak. Málokdy šlo o podstatu. Důležitější většinou bylo, kolik krve teklo, či kdo koho víc umazal. Tak je také koncipován televizní pořad Aréna. K arénám patří reklama. Čím halasnější, tím lépe, aspoň to diváky správně nabudí.

V poslední době se stále častěji při ožehavých diskusích inzeruje účast církve a jejich zástupců. Jak taková reklama pracuje v našem českém „kulturním prostředí“, mohl názorně vidět každý, kdo usedl nedávno k televizoru ke sledování ohlášeného duelu s dr. Uzlem o rizicích spojených s volnou dostupností pornografie či přesněji eticky problémových tiskovin. Expert v tzv. horkém křesle ještě neotevřel svá ústa a už na displeji diváckého hlasování bylo skóre 150:43 v jeho prospěch. Když je pak otevřel, své příznivce nezklamal. Uhybal od tématu a inzultoval protivníky skutečně tak, že si zasloužil divácké absolutorium, jakkoliv diváci měli hodnotit otázku jinou. Lid se bavil a přitom ani nepostřehl, že nemá pravdu jinak slušný občan, který se druhý den nechal slyšet, že: „Ten Uzel jim to pěkně natřel!“ Myšlení bolí a protivníci páně Uzla skutečně proti jeho řečnickému umění působili dojmem značně mdlým. Přesto však se pozorný divák mohl dozvědět dost zajímavých věcí. Například, že pod tlakem odborných připomínek musel i sám dr. Uzel přiznat (a to opakovaně) schopnost sexuální dráždivých publikací negativně působit na děti, ale nakonec i na dospělé;

- že navzdory tomu, že tuto skutečnost dr. Uzel ví, hodlá ve svém působení v této oblasti bezostyšně pokračovat a nestydí se po jiných žádat, aby jím vyvolané negativní jevy řešili (napadení ministra školství i parlamentu)

- že tento protagonistu kvality našich sexuologických služeb a pochoď pokroku našich gynekologů, ač již je i soudním znalcem, je skutečně aprobovaným sexuologem teprve 2 roky a

- že se natolik cítí pevný v kramflecích, že etická i odborná zodpovědnost jsou mu zcela k smíchu.

Informaci dostatek, nemyslíte?

Za těchto okolností poněkud udíví pochybnosti, které můžeme mnohdy slyšet od některých křesťanů. Tvrdí-li, že zúčastňovat se podobných akcí nemá cenu, jistě to myslí dobře. Je však třeba si uvědomit, že v demokratické společnosti neexistuje něco jako mlčící většina. Budťo se normální lidé jako většina projeví, nebo se musí smířit s tím, že je pár jedinců s dostatečně drzým čelem a ostrými lokty povede tam, kam jít nechtějí. Nezbyvá než se smířit s tím, že lid nemá vysoké intelektuální nároky a že dokáže stejně nadšeně po Hosana vzápětí volat i Ukřižuj ho! Je však také dobré vědět, že na druhé straně lid i jako divák dokáže mít soucit se slabším a dovede se řádně naštvát, když pochopí, že a k čemu má být zneužit.

Najdeme odvahu vzdorovat obecnému trendu lhovosti a poráženečtví? Vždyť lež nemůže do nekonečna ztrapňovat své protivníky! Uznání a dík patří těm, kteří místo nás vstupují do různých arén a i když třeba nenalézají slov, alespoň svou přítomností vydávají svědectví pravdy. Budeme-li navíc vytrvalí ve svých prosbách, snad Král Pravdy sešle svého Ducha a v pravý čas i my dokážeme říci, co řečeno být má.

Pak ani letité zkušenosti pánů Uzlu nezabrání tomu, aby pro současného posluchače zcela srozumitelně zaznělo to, co by měl vědět. Nechce-li rozumět jiným argumentům, možná postačí jen upozornit na to, že zisky nakladatelů oplzlostí, farmaceutických, gumárenských i jiných firem a gynekologů - tedy všech, kteří bez jakýchkoli výčitek svědomí vzdor všem známým faktům o dopadech zneužívání lidských slabostí drze ve své činnosti pokračují, platí nejen jejich zákazníci, ale všichni daňoví poplatníci. Podobná bezmyšlenkovitá hlasování, jako se událo ve zmíněné Aréně, pouze vytvářejí předpoklady pro to, aby oficiální státní - společenská kompetentní místa podlehla nátlaku a z našich peněženek přispěla opět a opět stále vyšší částkou. Pokud se totiž uvolní morálka, dotyční vydělají nejen na propagaci jejího uvolnění, ale i na sexuální výchově, kterou k obrazu svému již dávno připravenou rádi státním i jiným institucím nabídnou k nápravě (vlastně jimi vyvolaných nebo alespoň podpořených) potíží. Ukáží-li se předpokládané negativní dopady prosazení zvýšených příspěvků pojištěn na hormonální antikoncepci, doplníme z vůle týchž odborníků v zájmu „práv“ jejich klientů „právo na bezpečný potrat“ a eutanázii k ulehčení tlaku přestárlé populace na výdělečně činnou část společnosti - rozumně daňové poplatníky atd., atd. Zde je ta pravá aréna a na všech záleží, zda si v ní současní gladiátoři budou nadále dělat, co chtějí, a zda se občan může spokojit jen s rolí diváka, který to všechno zaplatí, když se mu náhodou podaří vyhnout jejich trojzubcům a sítím.

Fam

OTEVŘENÝ DOPIS ČESKÉ TELEVIZI

Byl jsem upozorněn na Váš program ARÉNA ve večerních hodinách dne 11.7.1995. Poprvé se tento pořad vysílal snad před půldruhým rokem, kdy P. Miloslav Fiala, tiskový mluvčí České biskupské konference, byl doslova „předhozen“ - tak jako v prvokřesťanské době - „dravým šelmám“ a v Aréně „rozerván“. Nepřesvědčil, že historická osoba Ježíše Krista - pro křesťany i pro své nepřátele SPASITEL - nemá být urážen nehistorickými výmysly provokatérů.

Dne 11.7.1995 seděl v křesle Arény dr. Uzel, který přesvědčil, že byznys perverzní a pornografické literatury neškodí člověku, mládeži, dětem. Tento muž se svými zrůdnými zásadami vyšel z pořadu jako hrdina, zatímco jeho oponenti - odborníci z oboru medicíny, kriminologie, filozofie, psychologie a etiky, kteří pozvedli svůj hlas na obranu mravních hodnot a důstojnosti člověka, tentokrát v Aréně znovu prohráli.

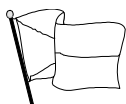
Protože jsem se pokoušel asi 30 až 40 krát vytočit číslo 0609/400304 s tím, že mě dr. Uzel nepřesvědčil, ale nedostal jsem spojení, hlásím se o svůj hlas alespoň ex post tímto dopisem.

Také já patřím k lidem, kteří přes všechnu svou lidskou slabost zastávají tyto „nemoderní“ názory a jsem přesvědčen, že o pravdě nelze dělat plebiscit. Ostatně z Božího slova i z pera klasiků je známo, že na straně pravdy stojí často statečná menšina, zatímco „stádo“, dav neschopný myslet nebo neochotný domýšlet důsledky, se cítí v houfu neohrožený. Ekologické iniciativy dnes konstatují, že je nejvyšší čas k návratu ke Stvořitelově řádu. Totéž platí o návratu k řádu mravnímu. Dějiny budou soudcem - jestli se vůbec dožijeme dalších desetiletí.

Svádění a deformace národa po etapě Hitlera a bolševiků se dokonává.

Lide český, probud' se!

Josef Kajnek, Hradec Králové
Telegraf 22.7.1995

INKULTURACE, NEZNAMENÁ SMĚŠOVÁNÍ RŮZNÝCH NÁBOŽENSTVÍ

Inkulturaci, t. j. vkořenění víry do místní tradice a kultury pokládá Jan Pavel II. za nutné a prospěšné. Avšak přejímání prvků z jiných náboženství a rezignace na vlastní pravdy víry je nemyslitelné. Zdůraznil to papež při generální audienci ve Vatikánu. Jakékoliv směřování náboženství je pro církev naprosto nepřijatelné. Inkulturaci dělá církev „evangelium životné i v jiných kulturách, do kterých jednak vnáší své vlastní hodnoty, a jednak přijímá to, co je v těchto kulturách dobré a co může být zevnitř obnoveno.

KE SVĚTOVÉMU DNI MISÍ

Misijní působení je podle Jana Pavla II. předním úkolem křesťanů. V dnešní době plné nenávisti, násilí, nespravedlnosti a ztráty skutečného smyslu života je to obzvláště důležité. Papež vyzval misionáře na celém světě, aby se nenechali zastrašit pochybnostmi, těžkostmi, odmítáním a pronásledováním. U příležitosti Světového dne misí vyzval Sv. otec všechny věřící ke zpytování svědomí a ke konkrétní pomoci misiím.

KVALITU DO SEMINÁŘŮ

Jan Pavel II. vyzval všechny biskupy, aby prováděli přísnější výběr seminaristů a dbali především na kvalitu, nikoliv kvantitu. Před východobrazilskými biskupy prohlásil papež, že je lepší mít menší počet vhodných kandidátů kněžské služby, než semináře plné seminaristů, kteří podléhají lidským slabostem. Současně požadoval daleko přísnější výběr profesorů na teologických fakultách, kteří nemají předávat současné názorové proudy, nýbrž nezkreslenou nauku církve. Jen soustavným dalším vzděláváním a formováním je možno překonat „smutný fenomén“, že mnoho kněží opouští svou službu.

TRVALÝ HOLOKAUST

Nevládní britská organizace OXFAM označila stav bídy ve světě za „tichý holokaust“. Denně umírá ve světě 35 000 dětí na následky nemocí z bídy. 1,3 miliardy lidí se nedostává čisté vody ani nezbytné sanitární vybavenosti. Miliony lidí strádají v důsledku klimatických změn vyvolaných spotřebou energie ve vyspělých zemích. OXFAM vyzvala všechny státy světa, aby k 50. výročí podepsání charty OSN dala boji proti bídě ve světě tv nejvyšší prioritou.

Kdyby si každý dokázal něco málo odříct, byla by bída menší.
(*Matka Tereza z Kalkaty*)

KATOLICKÁ TV V USA

V Severní Americe začne od prosince 95 vysílat celoplošný katolický televizní program International Catholic Network. Podle slov dallaského biskupa Charlese Grahmana bude tak možno zviditelnit Ježíše na cestách dnešního světa daleko účinněji, než je tomu pouhým slovem v kostele.

MODLITBA ZA BISKUPY

(*Sv. Petr Canisius*)

Všemohoucí věčný Bože, ty jsi pro vedení tvé svaté církve a pro jednotu víry ustanovil nad námi biskupy jako nástupce apoštolů, jako strážce a ochránce duší. Prosíme tě vroucně, vylej na ně plnost své milosti, která by způsobila, aby se osvědčili jako dobří pastýři a pracovali neúnavně k tvé slávě a k naší spáse. Aby svým slovem a především svým příkladem dokonale plnili povinnosti, které jsou jim svěřeny. Aby uchovali křesťanskou víru v čistotě ode všech bludů. Abychom mohli pod jejich blahodárným vedením žít stále ve zbožnosti, pokoji a křesťanské lásce. Amen.

Pravou demokracií ukázal Ježíš, když se sklonil, aby umyl nohy dvanácti rybářům.

Jan XXIII.

HLAVNÍ POUŤ NA KLOKOTECH

V neděli 20. srpna 1995 se uskuteční hlavní mariánská pouť k Panně Marii Nanebevzaté na poutním místě Klokoty u Tábora. Mše sv. jsou v 7 a 8 hod., v 10 hod. slavná mše sv., hlavním celebrantem je českobudějovický biskup Antonín Liška, v 15 hod. svátostné požehnání.

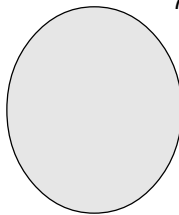
PROSÍME OPRAVTE SI

v prostředním sloupci
na str. 8 čísla 31
datum prvního zjevení
v Guadalupe v Mexiku
roku 1531

MARTA VONDRÁKOVÁ

KŘEŠŤANSKÁ CESTOVNÍ KANCELÁŘ - MISIE

Masarykovo nám. 46
751 03 BRODEK u Př.
tel./fax. 0641/941 80

Vás zve na

VELKOU POUŤ

DO MEDJUGORJE

v termínu

od 11. 9. do 16. 9. 1995

7 autobusů, 5 kněží, 315 poutníků

Výstup Križevac, Podbrdo - místo zjevení, návštěva vizionářky Vicky. Bесеda s P. Slavkem Barbaričem Oáza míru. Komunita, kde se léčí narkomani duchovní cestou.

Malé Lurdy, koupání v moři, po dobu jízdy v autobuse bohatý duchovní program. Video o Medjugorji. Ubytování v blízkosti kostela.

**DOPRAVA V KLIMATIZOVANÉM AUTOBUSE S VIDEEM
CENA 1895 Kč + 27 DM**

Křesťanská cestovní kancelář MISIE Brodek, tel. 0641/94180 z důvodu onemocnění 2 účastníků poutního zájezdu **LURDY, ŽENEVA, MONTE CARLO** v termínu od 6. - 12. 8. 1995 nabízí tato 2 volná místa případným zájemcům.

Cena: 3395 Kč + 350 fr.fr. Ubytování v Lurdech v hotelu s polopenzí.

AVETOURL DO IZRAELE, EGYPTU (Sinaj) ve dnech 6.10. - 19.10.1995 - 17.200,- Kč. Kombinovaná doprava letadlo, autobus a loď přes ostrovy Rodos a Kypr.

AVETOURL DO FATIMY, Lurdy, La Saletta, Garabandal, Montserrat aj. ve dnech 15.9. - 30.9. 1995 - 6.900,- Kč!

AVETOURL DO MEDŽUGORJE ve dnech 6.9. - 12.9. 1995 - 1.700,- Kč. Přihlášky a informace: Jiří Chválek, Družstevní 995, 518 01 Dobruška, tel a fax 0443/219 29.

♦ ♦ ♦

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Maticе cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc; telefon a fax 068/52 228 03. Registrační značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku: Agentúra Lux, Distribúcia tlače, Zvonová 21, 969 01 Banská Štiavnica; podávanie novinových zásielok povolené SP, š. p. ZsRP Bratislava, č.j. 3228-OPP zo dňa 27. 12. 1994.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.
